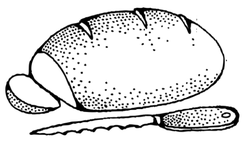

Z historie řemesel a živností na Suchdole

PEKAŘ

Počátky pekařství sahají až do dávnověku, kdy toto řemeslo těsně souviselo s mlynářstvím. Pekařství vzniklo z práce otroků a domácké práce žen. Řekové převzali pečení chleba z Orientu, již ve 2. stol. n. l. existovali veřejní pekaři v Římě. V českých zemích se objevují pekaři jako dvorští řemeslníci v 11. a 12. stol. Podle povahy a druhu výrobků se lidé pekařští dělili na pekaře pekoucí chleby i jiné pečivo, na pecnáře (plachetníky), kteří pekli chléb režný, na koláčníky připravující koláče, mazanečníky, oplatečníky a pekaře „boží“(hostie), kobližníky, kteří dělali koblihy a smažené těsto, caletníky, pekoucí sladké placky a pernikáře, kteří pracovali s medovým těstem a pekli z něj perníky a marcipány. Z našeho domácího pečiva byly ve světě nejznámější české a moravské koláče, buchty, placky, vdolky a lívance. Českou specialitou bývaly medové koláčky. *[2] [3] (H.B.)*

1 Nejstarší zmínka o pekařství na Suchdole uvádí jistého **Františka Mikuláše**, jehož působiště se mělo nacházet v Dvorské ulici č. p. 13, které zaznamenáváme v menším stavení, v tzv. „koutě“ suchdolské návsi. Je časově spojováno s rokem 1706. K tomuto, jednomu z nejstarších údajů o suchdolských řemeslech, však nemáme další upřesňující zprávy. *(B.S.) [1]*

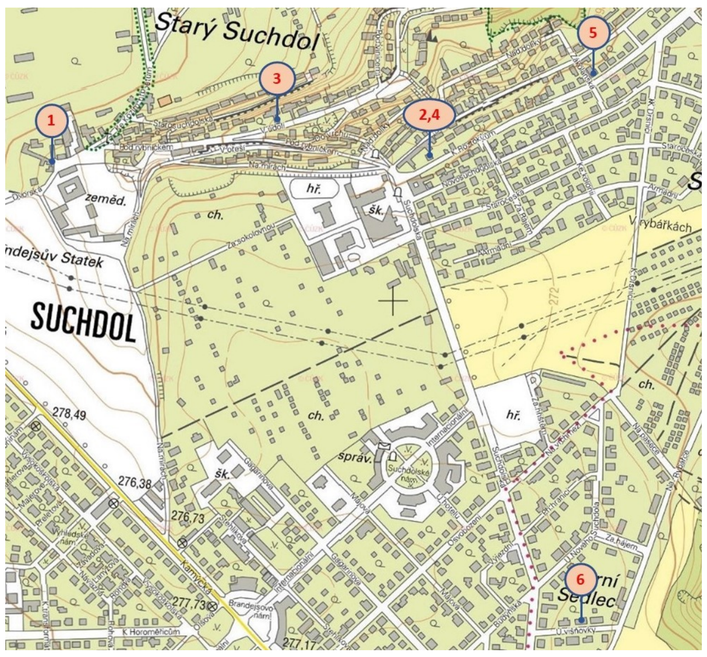

(Foto poskytl J. Kozák) [1]

Václav Macek.
(Foto poskytl J. Kozák)

Anna Macková.
(Foto poskytl J. Kozák)

Daleko nejznámější pekařství v ulici K Roztokům (Roztocké) bylo však **u Macků**, v č. p. 318, zhruba uprostřed Nového Suchdola. Pekařství bylo hojně navštěvováno a značně využíváno. Pekl se zde především základní sortiment, tedy chléb a běžné pečivo. Všechny sousedky z okolí také chodívaly do pekárny na vánoce s vlastním těstem péct vánočky, nebo koláče, když bylo posvícení. V díži se udělalo těsto, sousedky si pomohly navzájem, upletly vánočky a pan Macek je hned upekl v peci. Mackovi určitě byli velmi známí v širokém okolí a velmi oblíbení pro svojí ochotu pomoci potřebným. Zákonitě z toho vyplynula jejich podpora osobám zapojeným do odbojové činnosti.

Ať již to byla podpora sousedů, kteří u sebe ukrývali uprchlíky, nebo přímo členů rodiny zapojených do protifašistického odboje. Bylo potřeba sehnat potraviny, jaksi, bez potravinových lístků… Rodina Mackových byla také postižena ztrátou příbuzného V. Kozáka, který nepřežil pochod vězňů směřující koncem války do koncentračního tábora Dachau. *(B.S.) [1]*

PEKAŘ

1	Mikuláš František	Dvorská 13/8	Od roku 1706
2	Král Josef	K Roztokům č.p.77	Od roku 1912
3	Brůha Karel Palas Václav	V Údolí 40/11	Od roku 1932
4	Jirkál Jan	K Roztokům 536/5 (77)	Od roku 1933
5	Macková Anna	K Roztokům 318/37	Od roku 1937
6	Riedl Ota	U Višňovky 125/8	Od roku 1939

Zdroj: Obecní kronika, SOkA Praha-západ

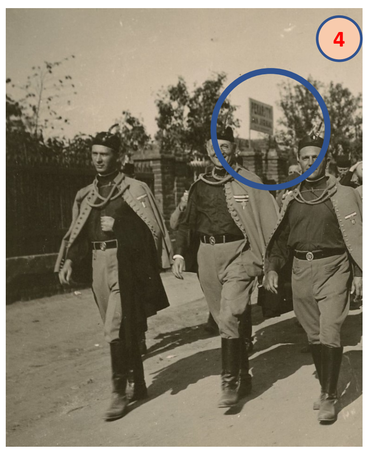
Reklamní cedule—Pekařství Jan Jirkal.
(Foto poskytl L. Laška) [1]

4 Ulice, K Roztokům, dříve Roztocká, byla však pekařům snad přímo zaslíbena. Téměř v bezprostřední blízkosti již zmíněného pekařství J. Krále, tentokrát v č. p. 536, v novějším domě, situovaném blíže k ulici, bylo umístěno pekařství **Jana Jirkala**. Prodejna pečiva zde byla v provozu až do 50. let min. stol. V dalším období zde bylo provozováno papírnictví, tzv. Narpa.. (*B.S.) [1]*

2 Podobně k pekařství **Josefa Krále**, o kterém se dozvídáme ze žádosti o povolení dílny, schválené roku 1912, situované v popisném čísle 77 v ulici K Roztokům, dříve Roztocké. Dům lze dohledat přibližně jako 3. stavení od základní školy po levé straně ulice. Povolení ke zřízení pekárny bylo uděleno 13. června 1912, včetně přesných podmínek, které musí nová provozovna splňovat. *(B.S.) [1]*

6 V přehledu suchdolských pekařů je uveden také **Ota Riedel**, s adresou v ulici U Višňovky 3. Prodejna bývala naproti restauraci U Křížů, poté U Kynclů, přes uličku. V 50. letech zde byla též mlékárna, ale také holič, i krejčí. (*B.S.) [1]*

Údajný pekař **Kubín**, V Sedlci 18, nebyl zřejmě Suchdoláky mnoho využíván, možná jenom při cestě na vlak, kterým někteří jezdili do zaměstnání. (*B.S.) [1]*

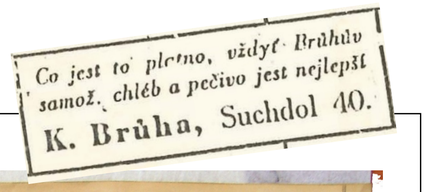

3

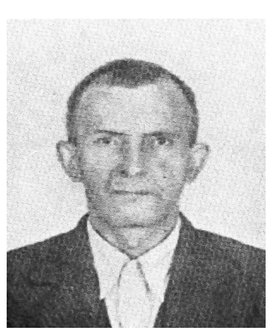
Václav Palas
(Foto poskytl Památník obětí fašizmu, Praha-Pankrác)

Rovněž se dochovalo povolení pekařské dílny, včetně stavebního plánku z roku 1937, k pekařství **Václava Palase**, v ulici V Údolí, č. p. 40.

Bohužel osud této provozovny, jakož i celé rodiny, byl poznamenán tragickým zásahem německé okupace. V únoru 1943 byla vykradena chata V. Palase. Zloděj, několikrát trestaný Antonín Zikmund, zde nalezl a odcizil i ukryté zbraně. Pokusil se je prodat, byl však zatčen, přičemž prozradil, kde zbraně našel. Následky byly více než kruté: Václav Palas, společně s A. Zikmundem, byli popraveni v policejní věznici gestapa v Praze na Pankráci dne 9. 9. 1943. V provozu pekárny ještě do konce války pokračoval **Karel Brůha**. V následujícím období již pekárna v provozu nebyla. (*B.S.) [1]*

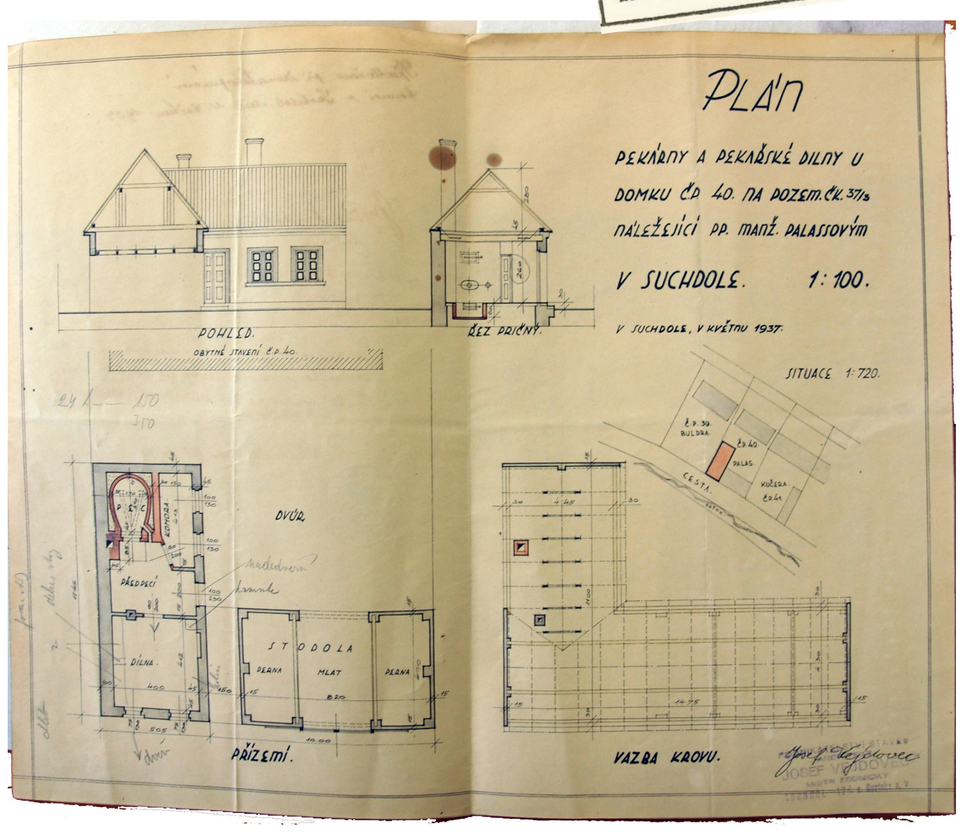

Projekt, 1937. (*SOkA Praha-západ, AO Suchdol)*

Ilustrační foto.
(Foto retrofofr.cz)

Není příliš známo, jak byly pekařským zbožím zásobovány četné suchdolské prodejny Včela, Bratrství, nebo obchodníci, či restaurace. Existují i fotografie s malým předválečným nákladním automobilem. U Macků rozvážel chleba jistý Bohumil Elicar. Všechny řemeslné pekárny byly zrušeny s nástupem velkovýroby pečiva. Jisté je, že pozdější Pramen byl výborným chlebem zásobován z pekárny pana Vondry z Horoměřic. *(B.S.) [1]*

Zdroj:
[1] historiesuchdola.cz
[2] poznejte-remesla.cz
[3] M. Janotka, K. Linhart: Zapomenutá řemesla, 1984

Copyright © Helena Bínová, Josef Jánský, Bohumil Sommer, Petra Wendelová